

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

25. IX. 1989

~~TAJNÉ!~~

Výtisk č. 73

Počet listů: 12

Počet příloh: /

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 138

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

1. Bezpečnostní situace v ČSSR

Ve dnech 22. - 24. září 1989 nebylo zaznamenáno závažné narušení klidu a veřejného pořádku.

V oblasti vnitřního protivníka byla zjištěna příprava prohlášení k 28. říjnu 1989 "chartou - 77" a dalšími nelegálními skupinami; v Severomoravském kraji došlo k nelegálnímu srazu volné mládeže - hnutí Punk. Pokračovala dotazníková akce anonymní tzv. skupiny pro průzkum veřejného mínění /anketní lístky zjištěny v Jihočeském a Jihomoravském kraji/. Ve Středoslovenském kraji byly opětovně zjištěny závadové písemnosti pod názvem "Přestavba a hesla". Anonymní dopisní zásilky obsahující "Výzvu Slovákům" a "Memorandum o Slovensku - český plán jak zničit slovenský národ" byly zjištěny ve Středoslovenském kraji.

V Praze, Hradci Králové a v Bratislavě byly zjištěny výhrůžné anonymní telefonáty hrozící destrukcí objektů. Byly prověřeny jako klamné, v jednom případě byl odhalen pachatel /Opava/.

V Praze byl zaznamenán závadový nápis na dveřích budovy obvodního výboru KSČ.

V Litoměřicích /Severočeský kraj/ došlo neznámým pachatelem k zneuctění sochy J.V. Stalina.

V uvedených dnech nedošlo k závažné mimořádné události v čs. národním hospodářství, dopravě a spojích.

2. Nepřátelská činnost

a/ Ve dnech 15. - 17. 9. 1989 se konala v Amsterdamu /Nizozemí/ akce pod názvem "Evropa proti proudu", jíž se zúčastnily nezávislé skupiny a hnutí z kapitalistických a socialistických států. Probíhala zde i dopisová kampaň namířená proti ČSSR, spočívající v rozdávání korespondenčních lístků s předtištěným anglickým textem vyzývajícím k propuštění Petra CIBULKY z výkonu

trestu odnětí svobody a k zastavení stíhání "nezávislých vydavatelů informací". Korespondenční lístky byly opatřeny předtištěnou adresou prezidenta ČSSR. Bylo rozdáno několik set takovýchto lístků.

b/ Při bezpečnostním opatření k zamezení schůzky mluvčích "charty - 77", jež se měla konat v bytě Dany NĚMCOVÉ, byla zajištěna u předvedeného Václava HAVLA listina obsahující tzv. prohlášení k 28. 10. 1989. Jeho obsahem je charakteristika vývoje ČSSR s výzvou ke spoluobčanům, aby na všech úsecích činnosti podpořili požadavek "charty - 77" zrušit platnost smlouvy o dočasném pobytu vojsk SSSR na území ČSSR a dále, aby po příkladu jiných socialistických států byly zrušeny zátarasý na státní hranici s NSR a Rakouskem. Obdobné návrhy mají podle HAVLA vyhotovit i další "nezávislé iniciativy" a poté má být zpracováno jednotné a konečné prohlášení.

Dne 23. 9. 1989 došlo v Orlové - Porubě /okres Karviná/ na zahradě Zdeňka OBORNÉHO /1961/ k nelegálnímu srazu tzv. volné mládeže, přívrženců hnutí Punk. Akce se zúčastnilo asi 250 osob z různých míst ČSSR. Na základě stížnosti občanů byla po rozhodnutí ONV Karviná a MěNV Orlová, že shromáždění je nezákonné, provedena akce k zajištění veřejného klidu a pořádku. Po výzvě představitelů ONV Karviná došlo po 30 minutách k rozchodu a ukončení srazu. Část osob se shromáždila před restaurací Zlatá orlice, kde došlo k různým výtržnostem. Situace se zklidnila po zákroku pořádkové jednotky SNB. Předvedeno bylo celkem 27 osob. Ke zranění osob nedošlo.

Další dotazníkové lístky ankety tzv. skupiny pro průzkum veřejného mínění namířené proti KSČ a její vedoucí úloze ve společnosti byly zjištěny v Jihočeském a v Jihomoravském kraji. Po pisatelích se pátrá.

V Martině /Středoslovenský kraj/ byly do poštovní schránky vhozeny dvě protisocialisticky zaměřené písemnosti nazvané

"Přestavba a hesla". O stejné písemnosti rozšiřované na území SSR jsme informovali 4. a 7. 9. 1989. Po rozšiřovateli se pátrá.

Dodatečně bylo hlášeno, že lesním závodům Brezno, Liptovský Mikuláš a Žilina a lesní správě Brusno /Středoslovenský kraj/ byly ve dnech 20. - 21. 9. 1989 doručeny anonymní poštovní zásilky z Bratislavy obsahující již známou písemnost "Výzva Slováckům", kterou vydala emigrantská organizace "Národní rada za osvobození Slovenska" a fotokopie článku "Memorandum o Slovensku - český plán jak zničit slovenský národ". Po odesilateli se pátrá.

V Praze byl zaznamenán anonymní telefonát hrozící destrukcí v budově federálního ministerstva financí. V Hradci Králové byl zjištěn anonymní telefonát upozorňující na umístění bomby na Hlavním nádraží ČSD. V Bratislavě byl zaznamenán anonymní telefonát o přítomnosti bomby na poště. Všechny tři byly prověřeny jako klamné. Po pachatelích se pátrá.

V Opavě /Severomoravský kraj/ byl jako pachatel anonymního telefonátu hrozícího výbuchem v obchodním domě dne 23. 9. 1989 odhalen Jaromír PÁNEK /1971/, dělník Romo Fulnek, lx soudně trestaný. Po vznesení obvinění byl PÁNEK předán psychiatrické léčebně KÚNZ Opava, kde se léčí na toxikománii.

Na vstupních dveřích Obvodního výboru KSČ Praha 6 byl dne 23. 9. 1989 zaznamenán nepřátelský nápis zaměřený proti socialistickému zřízení. Po pisateli se pátrá.

V areálu výstaviště Zahrada Čech v Litoměřicích /Severočeský kraj/ došlo dne 23. 9. 1989 ke znečištění a popsání sochy J.V. Stalina hanlivými nápisy - "Nestavme pomníky masovým vrahům" a "Pryč se Stalinem". Po pachateli se pátrá.

V Plzni bylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin pobuřování dle § 100 tr. zákona proti vedoucím představitelům "Nezávislého sdružení českého folku" ve Starém Plzenci /okres Plzeň-jih/ Davidu ZÁBRANSKÉMU /1970/, mechanik JZD Starý Plzenec, Ladislavu ŠINDELÁŘOVI /1972/, učeň SOU a Pavlu VARGOVI /1968/, dělník s.p. Škoda Plzeň. Jmenovaní zveřejnili v samizdatu "staroplzenecký atašé" 6.8.1989 v plném znění protisocialistickou výzvu "Několik vět".

3) Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

V červnu 1989 navštívili bratislavskou pobočku Státního výzkumného ústavu textilního Liberec pracovníci švýcarské firmy CUTTEX, která se podílela na vývoji textilního řezacího stolu řízeného počítačem. Přijeli "ověřit" si některé vlastní prvky řízení na řezacím stole, vybaveném už v té době softwarem čs. provenience, jakým dosud západní firmy nedisponují. Náklady na vývoj tohoto programu představovaly částku přes 100 milionů Kčs. V rámci pokusu napojili vlastní kufříkový počítač špičkových parametrů na počítač výzkumného ústavu, přičemž zkouška trvala jen několik minut. Potom svůj počítač odpojili a americký státní příslušník GREG, který zkoušku realizoval, krátce poté odcestoval z ČSSR. Podle vedoucího řešitelského kolektivu, technika přepojení počítačů a čas který byl pro zkoušku využit postačuje k tomu, aby byl softwar v celém rozsahu okopírován. V případě, že došlo k okopírování, hrozí čs. národnímu hospodářství značné přímé i nepřímé škody a je tudíž možno předpokládat, že firmy, které stojí za "krádeží" softwaru zaplaví v krátkém čase podobnými výrobky západní trhy.

Od počátku srpna 1989 je na hraničním přechodu Náchod zaznamenáván zvýšený průjezd nových vozidel čs. výroby, zakoupených polskými občany v ČSSR. Denně jsou odbavována 1 - 2 vozidla. Bylo zjištěno, že tato vozidla jsou předmětem spekulace na polském černém trhu. Polský státní příslušník si kupuje v čs. Tuzexu vozidlo Favorit za cca 3 600 US dolarů. Při příjezdu do PLR zaplatí celní poplatek ve výši jednoho milionu polských zlotých, avšak v PLR toto vozidlo prodává za 6 - 6,5 tisíce US dolarů.

Dne 21.9.1989 při odbavování nákladního vlaku k odjezdu do Rakouska zjistili příslušníci OPK Děvinská Nová Ves v soupravě vagón typu "Z", který nebyl opatřen plombami, nálepkou a v celních dokladech byl označen jako prázdný. Po jeho otevření bylo zjištěno, že obsahuje 24 sudy chemikálie trymethylcyklohexonu o celkové váze 5004 kg. Hodnota dosud nebyla vyčíslena, zatím není znám ani příjemce zásilky. Ke zjištění příjemce jsou prováděna opatření ve spolupráci s ČSD.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 42/2005 Sb.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Dne 22. září 1989 v 15.05 hodin došlo k požáru lnu ve skladu JZD Zbizuby /okr. Kutná Hora/. Shořením 1 000 centů lnu vznikla uvedenému JZD škoda ve výši asi 450 000 Kčs. Ke zranění osob nedošlo. Příčina požáru se zjišťuje.

Vyšetřuje OS SNB Kutná Hora.

Dne 22. září 1989 ve 20.45 hodin došlo v Chemických závodech Litvínov - závod Petrochemie 1 v Záluží /okr. Most/ v provozu výroby polypropylenu k poruše transformátoru a následnému přerušení výroby. Jejím výpadkem byla způsobena přímá škoda asi 200 000 Kčs a následná asi 500 000 Kčs. Výroba byla v plném rozsahu obnovena dne 23. září 1989 v 16.00 hodin. Ke zranění osob nedošlo. Cizí zavinění nebylo zjištěno. Příčinu závady zjišťuje odborná komise.

Vyšetřuje OS SNB Most.

Dne 24. září 1989 v 00.45 hodin došlo u objektu Severočeských vodovodů a kanalizací v Chomutově k prasknutí dálkového plynového potrubí o průměru 300 mm a následnému úniku značného množství svítiplynu do ovzduší. K výbuchu ani ke zranění osob nedošlo. Způsobená škoda činí asi 5 000 Kčs. Škodu vzniklou únikem plynu nelze zatím vyčíslit. Téhož dne kolem 16.30 hodin byla oprava potrubí ukončena a obnovena dodávka plynu. Příčina poruchy plynovodu se zjišťuje.

Vyšetřuje OS SNB Chomutov.

V době od 19. do 22. září 1989 došlo v obci Koberovy /okr. Jablonec nad Nisou/ k průjmovému onemocnění 16 osob z nichž 6 je hospitalizováno v nemocnici v Liberci a Vrchlabí. Pravděpodobným zdrojem nákazy byla voda z vodovodního řádu, do které vnikla močůvka a kejda vyvezená na pole v blízkosti studní. Zásobování vodou je zajišťováno z náhradního zdroje. Pracovníci Okresní hygienicko-epidemiologické stanice v Jablonci nad Nisou provádějí příslušná opatření. Úmyslné zavinění nebylo zjištěno.

Vyšetřuje OS SNB Jablonec nad Nisou.

b/ Násilná trestná činnost

Dne 24. září 1989 byl v Ostravě vzat do vazby a je stíhán pro trestný čin vraždy [redacted] /nar. 1946, bytem Niva, okr. Prostějov, dělník/. Jmenovaný téhož dne kolem 13.00 hodin zavraždil uškrcením svoji bývalou družku [redacted] /nar. 1955, bytem Mohelnice, okr. Šumperk, dělnice/ v jejím bytě. Motivem činu byla žárlivost.

Vyšetřuje KS SNB Ostrava.

Dne 22. září 1989 byl v Brně vzat do vazby a je stíhán pro trestný čin vraždy [redacted] /nar. 1962, bytem Podolí, okr. Brno - venkov, bez pracovního poměru/. Jmenovaný dne 21. září 1989 ve 20.00 hodin ve společném rodinném domku několika bodnými ranami kuchyňským nožem do krku a hrudníku usmrtil svého otce [redacted] /nar. 1937, dělník/. K činu došlo po vzájemné rozepři a požití alkoholických nápojů oběma jmenovanými.

Vyšetřuje KS SNB Brno.

Dne 21. září 1989 byla v Bratislavě vzata do vazby a je stíhána pro pokus trestného činu vraždy [redacted] /nar. 1961, bytem Trakovice, okr. Trnava, uklízečka/. Jmenovaná dne 19. září 1989 kolem 18.00 hodin ve svém bytě několikrát bodla kuchyňským nožem do krku svého manžela [redacted] /nar. 1958, bytem tamtéž/ a způsobila mu zranění s dobou léčení asi 7 dní. Motivem činu byly neshody v manželství.

Vyšetřuje S SNB hl.m. Bratislavy a Zsk.

Dne 22. září 1989 byla v Banské Bystrici vzata do vazby a je stíhána pro trestný čin vraždy novorozeného dítěte matkou [redacted] /nar. 1970, bytem Šumiac, okr. Banská Bystrica, dělnice/. Jmenovaná dne 10. září 1989 v 02.00 hodin v rodinném domku svých rodičů porodila živé dítě ženského pohlaví, které v 03.00 hodin téhož dne odnesla z domu a usmrtila jej úderem o zem.

Vyšetřuje OS SNB Banská Bystrica.

Dne 23. září 1989 kolem 20.00 hodin byla v Praze 6, Bělohorské ulici napadena [redacted] /nar. 1966, bytem Beroun, zaměstnankyně ONV Praha 5/ neznámým mužem, který jí bodnutím nezjištěným předmětem do břicha způsobil těžké zranění. Po pachateli se pátrá. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Praha 6.

c/ Majetková trestná činnost

V noci na 23. září 1989 bylo v Mnichově Hradišti /okr. Mladá Boleslav/ provedeno vloupání, rozbitím skleněné výplně okna, do státního zámku. Odcizením dvou černých kazet se 142 kusy miniatur " Saských smaltů " a 2 soubojových pistolí z 18. století, byla způsobena škoda 1 500 000 devizových korun. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém

vlastnictví. Po pachateli a odcizených věcech se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Mladá Boleslav.

V nočních hodinách na 23. září 1989 bylo provedeno vloupání, nezajištěným oknem, do objektu k.p. Preciosa - závod O5 Liberec, odkud bylo odcizeno 76 kg šatů Krystal v hodnotě asi 126 000 Kčs. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví. Po pachateli a odcizených věcech se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Liberec.

Ve dnech 22. - 24. září 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 182 případů krádeží vloupáním, z toho :

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	28	23	17	56	28	1 166 500
SSR	8	5	9	5	6	315 900
ČSSR	36	28	26	61	34	1 482 400

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 24. září 1989 v 09.13 hodin v železniční stanici ČSD Červenka /okr. Olomouc/ narazil nákladní vlak vedený [redacted] /nar. 1941, bytem Ostrava - Poruba/ do boku druhého projíždějícího nákladního vlaku. Jmenovaný nehodu zavinil tím, že nerespektoval návěstí v poloze "Stůj" a vjel na obsazenou kolej. Při nehodě utrpěl strojvedoucí lehké zranění. Vykolejením a poškozením 13 vagonů, železničního svršku a trolejového vedení vznikla škoda

asi 2 600 000 Kčs. Škoda na přepravovaném nákladu bude vyčíslena později. Provoz na trati byl přerušen a nahrazen autobusy ČSAD do 20.00 hodin téhož dne, kdy byla uvolněna 1 kolej. Proti OBLOUKOVI bylo zahájeno stíhání pro trestný čin obecné ohrožení.

Vyšetřuje OS SNB Olomouc.

Dne 23. září 1989 v 03.00 hodin na silnici v obci Očkov /okr. Trenčín/ podnapilý řidič osobního automobilu [REDACTED] /nar. 1967, bytem Krakovany, okr. Trnava, číšník/ v důsledku nepřiměřené rychlosti dostal smyk a narazil do stromu. Při nehodě byla na místě usmrcena jeho spolujezdkyně. Řidič a další jeho 3 spolujezdci byli zraněni těžce. Škoda na automobilu činí asi 20 000 Kčs. [REDACTED] byla odebrána krev na zkoušku alkoholu.

Vyšetřuje OS SNB Trenčín.

Dne 24. září 1989 v 01.00 hodin na silnici u obce Řetová /okr. Ústí nad Orlicí/ podnapilá řidička osobního automobilu [REDACTED] /nar. 1966, bytem Ústí nad Labem, na mateřské dovolené/ v zatáčce nezvládla řízení a havarovala do pravé krajnice, kde se vozidlo převrátilo na střechem. Při havarii řidička a dva spolujezdci byli zraněni těžce a jeden lehce. Škoda na vozidle činí asi 15 000 Kčs. [REDACTED] byla odebrána krev na zkoušku alkoholu a zadržen řidičský průkaz.

Vyšetřuje OS SNB Ústí nad Orlicí.

Dopravní nehody ve dnech 22. - 24. září 1989 :

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	639	8	43	3 687 800
SSR	228	5	17	994 600
ČSSR	867	13	60	4 682 400

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 21. září 1989 bylo v Lounech zahájeno stíhání pro trestný čin nedovolené ozbrojování proti [REDACTED] /nar. 1943, bytem Obora, okr. Louny, několikrát soudně trestán/. Jmenovaný měl v držení 12 budínkových revolverů, 2 pistole z nichž byla jedna ráže 7.62 mm, 2 vzduchovky upravené na malorážkové náboje a 122 kusů nábojů různých ráží. Zajištěné zbraně a střelivo byly předány k odborné expertize. Motivem jeho jednání byla údajně sběratelská vášeň. Jmenovaný byl zadržen a při eskortě uprchl. Dne 22. září 1989 byl nalezen v garáži v bydlišti, kde spáchal sebevraždu oběšením. Dopis na rozloučenou byl zajištěn.

Vyšetřuje OS SNB Louny.

Dne 22. září 1989 v 15.35 hodin u jednotky PS Nový Ždár /okr. Cheb/ hlídka pohraniční stráže použila služební zbraně proti narušitelům státní hranice občanům NDR Heiko SCHMOTZEMU /nar. 1970/, Steffenu SCHLEGELOVI /nar. 1968/ a René RÖDEROVI /nar. 1963, všichni bytem NDR/. Při zákroku byli SCHLEGEL a RÖDER zasaženi střelami do nohou. Jmenovaní byli převezeni k ošetření do nemocnice v Aši. Střely nedopadly na území sousedního státu.

Vyšetřuje KS SNB Plzeň.

Dne 23. září 1989 kolem 20.30 hodin bylo v úseku oddělení OSH Kazimír /okr. Trebišov/ použito varovného výstřelu ze služební zbraně k zadržení 3 občanů NDR, kteří měli v úmyslu překročit ilegálně státní hranici z ČSSR do MLR. Použití zbraně bylo vyhodnoceno jako oprávněné. Střely nedopadly na území sousedního státu.

Vyšetřuje KS SNB Košice.

V době od 22. do 24. září 1989 zadrželi příslušníci PS pro přípravu a pokus o ilegální přechod státní hranice z ČSSR do NSR a Rakouska 118 občanů NDR a 4 PLR.

Hranici se socialistickým státem narušilo 235 občanů NDR, 4 PLR, 4 ČSSR a 1 NSR.

Ze zájezdů organizovaných čs. cestovními kanceláři do Itálie a SFRJ se nevrátilo 6 občanů ČSSR.

Z emigrace v Rakousku se vrátil 1 občan ČSSR.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.